

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Vidéken: " 8 K. " 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

TNAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő tér, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Apponyi beszéde.

A választási jog.

A legutóbbi napoknak három kiemelkedő eseménye van. Az egyik gróf Apponyi Albertnek soproni beszéde, mely természetesen első helyen áll. A másik Fejérvárynak ischl-i utazása. Harmadik az a körülmény, hogy a hazafias polgárság az ország különböző részeiben megtartott gyűléseken a legerélyesebb fellépéssel tiltakozott a koalíciónak jogtalanul és okatlanul való támadása ellen.

Virágzapporral, ünneplő ruhában, diadalmas ovációval fogadta Sopron városának és vidékének vegyes ajku lakossága Apponyi Albert grófot, aki ott megjelent és a kerület képviselőjének választói előtt sok-sok ezer polgár jelenlétében nagyfontosságú politikai nyilatkozatot tett. Ugyyszólván az ország határszéléről, az osztrák birodalomnak csaknem elválasztó vonaláról szónokolt, de amit mondott, azt egész Magyarország népének mondta s megérthetik az osztrákok is. Világosabban, fényesebben nem fejtette még ki poli-

tikus a koalíció álláspontjának a helyességét, mint gróf Apponyi a soproni gyűlésen. Holnap már az egész ország fog tapsolni ragyogó okfejtésének.

Tulajdonképpen ujat nem is mondott. Remekül definiálta a többségi elvet s hangoztatta, hogy bűnhődés nélkül nem lehet feladni az elveket s erre csak szemérmetlen politikusok képesek. Ha nem ismeri el az uralkodó határozott többségnek a koalíciót, forduljon újból a nemzethez, alkotmányos joga van újból megkérdezni a magyar népet, hogy mit kíván? Helyesli-e a koalíció politikáját vagy azonosítja magát az udvari politikusoknak ama felfogásával, hogy joga van az uralkodónak a magyar hadsereg nyelvűül a német nyelvet erőszakolni? Gróf Apponyi Albert pompás érveléssel tagadta, hogy a magyar nyelvnek kiküszöbölése a magyar állam egyik intézményéből fejedelmi jogkörbe tarthatnák. Ám kérdezze meg az uralkodó újból a nemzetet, de mindenképpen rendszerváltozásnak kell bekövetkeznie, mert lehetetlen, hogy egy jog állandóan a nemzeti akarat ellenére gyakoroltassék.

Rendkívül érdekes volt Appo-

nyinak az általános választói jogról való érvelése is. Hangoztatta, hogy az általános választói jog sarkalatos programpontját képezi a függetlenségi pártnak, de az alkotmányvédő harcot még e nevezetes reform kedvéért sem lehet feladni. Mi a népet az alkotmány sáncaiba akarjuk benni, de nem az alkotmány romjaiba. Így szól továbbá a szociálistákról:

„Hogy bemoeskolják, megszenyezik és zavarják ennek a pártnak akcióját, a mely az általános zavazati jogot programjába felvette, ez minket gondolkodóba kell, hogy ejtsen, nem azon tömegnek jóhiszeműsége iránt, amelyben én testvéreimet, polgártársaimat tisztelem és szeretem, szeretem jobban, mint ahogy vezetőik szeretik, hanem vezetőik taktikája iránt. — A függetlenségi párt programjának ezt a pontját is, épp úgy, mint a többi, meg fogja valósítani, mihelyt ahhoz kellő parlamenti hatalommal rendelkezik. Ma nem tudja megvalósítani az önálló magyar hadsereget sem, mert nincs önmagában véve parlamenti többsége. Tehát annyit valósít meg belőle, amennyit a parlamenti többséggel, amelyet ma a koalíció képez, megvalósítani képes. Mihelyt a parlamenti viszonyok lehetővé teszik, kötelessége szerint teljességében megvalósítja programját az általános szavazati jog terén is, természetesen azzal, hogy a magyar államnak egysége és a magyar államnak nemzeti jellege ez által kárt ne szenvedjen.

Kérem a jegyeket, uraim!

Irta: *Georgas Courtellne.*

Az elnök: Smithson ur, önt azzal vádolják, hogy súlyos ütésekkel olyan sebeket okozott, amelyek következtében a panaszos két hétig munkaképtelen volt. Február hó 23-án ön Párisból az éjjeli 11:55. órai gyorsvonattal Marseille felé utazott. Moret állomáson a vasutársaság alkalmazottja, Brune ur, kívülől kinyitván az első osztályú kupé ablakát, a legudvariasabb hangon a jegyét kérte, ön felpattant a padról, amelyen feküdt és szó nélkül olyan ütést mért az arcára, hogy attól egy ökör is felfordulhatott volna. Brune ur elvesztette az eszméletét és miután önt az ügyeletes rendőr letartóztatta, őt vértől elborítva szállították lakására. Brune ur két hétig feküdt az ágyat. Ma, hogy ime helyreállt az egészsége, törvényes uton 200 frank kártérítést és költségeinek megtérítését kéri. Követelése...

Mr. Smithson: Nagyon szerények. Én 200 dollárt fizetek neki, ami francia pénzben több 1000 franknál.

Brune ügyvédje fölállt, levette a sapkáját és így szólt:

— Elfogadom védencem nevében a

vádolt ajánlatát és visszavonom panaszsomat.

Smithson már éppen zsebébe készült nyulni, amikor nem csekély meglepetésére az elnök tiltakozó mozdulattal közbeszólt:

— Tartsa meg a pénzét, Smithson ur. A törvényszék méltányolja ugyan az ön spontán nagylelkűségét, minthogy aronban itt büncselekedet tényét látja fennforogni, a vád vissza nem vonható. Mondja el, mi ragadtatta erre a brutalitásra?

Mr. Smithson: A pillanatnyi felindultság hatása alatt cselekedtem, épen ötödészor kérte akkor a jegyemet... Azt hittem, hogy a társaság a pénzemért nem csupán az elszállításomról fog gondoskodni, hanem nyugodt és kényelmes utazást is biztosít nekem.

Durva voltam, nagyon természetesen, mert fölverték álmomból; helyemben minden honfitársam akként cselekedett volna. Mire való az örökös ellenőrzés! Hisz ez egyszerűen képtelenség: Nálunk nyoma sincs mindennek. Példát mondok. Vegyük azt a vasutvonalat, amely Doyton várost a Missisipi torkolatával köti össze. Ez a vonal csaknem közepén metszi át Észak-Amerika hatalmas földterületét, a gőzkocsi

hat napi szakadatlan utazás után röpi egyik végétől a másikig az utast.

Doytonban az indóház a város kellő közepén van: amolyan hombár-féle épület az, szellős, minden oldalán nyitott csarnok.

Szabadon jár ki s be mindenki a tetszése szerint, sőt keresztül-kasul a sineken, a kocsik között is. Ha valamelyik manőrvirozó lokomotív elüt valakit a lábaról s összetöri a csontjait, az annak a baja. Én annyit az élet, hogy egy pillantást vessünk magunk köré!

Ha ide vagy oda akar elutazni, annál mi sem egyszerűbb. Főlkapaszkodik a várakozó kocsira s ezzel rendbe van minden. Nem váltotta meg a jegyét? ez olyan csekélység, amivel törődni sem szokás, ön egyszerűen helyet foglal egy fülkében. Egyik lábával a kocsiban, utolsó szót vált még a barátjával, aki elkísérte.

Egyszerre azt veszi észre, hogy már utazik is. Amint kirobog a városból, a vonaton csakhamar új élet szervezkedik. Társaság alakul, az utasok ismerkednek. Udvarias nép vagyunk, szeretjük a társaságot, ha revolvért is hordunk a zsebünkben és kissé gyorsan lobbán is a szenvedélyünk. Mialatt néhányan whistezni kezdenek, a többiek körjük csoportosulva figyelemmel

Vadász-Lőpor, Fegyver és Töltények | **Bészler és Dávid**
leggyorsabb eladása | vaskereskedőknél Debrecen Piac-u. 7.

A mai válságos helyzetben minden körülmények között nagyjelentőségűnek tartjuk a soproni beszédet, mely kétségkívül hosszabb ideig fogja foglalkoztatni a magyar politikusok elméjét.

Miniszterek Ischlben.

A kormány reménye.

Mától fogva ismét érdekes a politikai helyzet. Az örökös kombinációk meg fognak szünni és jönnek az érdekes tények. Fejérváry elutazott Ischlbe. Pontosan abban az időben megy el, melyet hetekkel ezelőtt jelezünk, mikor a fődarábant még Karisbadban furdóztott. Eppen két hete, hogy megirtuk azt a bizalmas értekezletet, mely a „ref. amerikai magyarok érdekében“ Bánffy lakásán volt és ismertettük azt a memorandumot, mely másnap elment Ischlbe. Megirtuk azt is, hogy Ischlből jelezték, hogy a memorandumot 20-ika után fogják elintézni. Azóta már félhivatalosan — az első cáfolatok dacára — is beismerték, hogy Fejérváry a legújabb memorandum ügyében megy Ischlbe.

Időközben kaptuk és közöltük volt azt a hírt is, hogy Fejérváry legújabb kibontakozási alapja is inog, mert báró Becknek a katonai követelések minimumával szemben is aggodalmi vannak; még a Fejérváry—Bánffy alapot is redukálni akarja, ellenben a viszontkövetelésekbe be akarja iktatni a husz évre terjedő véderőtvényt.

Ha Beck nem jön közbe az ő aggodalmaival, akkor Fejérvárynak utaznia sem kellett volna; megkapta volna postán az ő és Bánffy főztjének jóváhagyását: így utaznia kell és a mentő alapot már csak megtépetten fogja kapni. Az az egy azonban biztos, hogy Fejérváry „új alapot“ hoz és ha nem is mindjárt nyíltan, de puhatólózni fog, hogy a vezérő bizottság akar-e ismét vele szóba állani. A forma kedvéért a hét végén lesz még valami megegyezési kísérlet, noha ennek külső formájával ma még semmerről sincsenek tisztában.

Előttünk kétségtelen, hogy ez a bármifarmában jelentkező kísérlet semmire sem fog vinni, de vannak olyan naiv lelkek, melyek azt hi-

szik, hogy Fejérváry most olyan és annyi engedelményt hoz, hogy szétfogja ugrasztani a koalíciót, noha a vezényleti nyelv nincsen az engedelmények között.

Miniszterek Ischlben.

Ischlből jelenti tudósítónk: Goluchowski külügyminiszter és Gautsch miniszterelnök tegnap este ide érkezett és az Erzsébet-szállóban vettek lakást. A mai nap folyamán Burián közös pénzügyminiszter és Pitreieh hadügyminiszter ide érkezését is várják. A mai nap folyamán ide érkezik továbbá báró Fejérváry magyar miniszterelnök, ki Budapestről csak ma, hétfőn reggel utazik el.

A magyar miniszterelnök a legutóbbi magyar minisztertanács határozatait hozza magával, melyeket memorandum alakjában fog a király elé terjeszteni.

Goluchowski külügyminiszter, mielőtt Ischlbe utazott, Burián közös pénzügyminiszterrel hosszasan értekezett.

A minisztereket a király a mai délelőtti folyamán kihallgatáson fogadja.

A kormány reménye.

Egy politikustól, aki a kormányzásban aktív részt vesz, olyat halottunk ma, ami azt látszik jelenteni, hogy a darabant kormány szeptember 15-ike után is szándékozik hivatalban maradni.

Azt mondja ugyanis forrásunk, hogy Fejérváry ugyan új kibontakozási alapot keres Ischlben, de egyszersmind felhatalmazásokat kér arra az esetre, ha az új alap is hatálytalannak bizonyulna. Így többek között Fejérváry az utolsó minisztertanács határozatából magával visz egy elnapolási kéziratot is.

És hogy a kormány tagjai inkább az elnapolásban, mint az ő távozásukban biznak, kiderül egy miniszternek a nyilatkozatából, aki azt mondta, mikor figyelmeztették, hogy kár egy bizonyos intézkedést megtenni, miután a kormány szeptemberben ugys elmegy: „Csak tessék nyugodtan intézkedni; mert én azt hiszem, hogy mi még februárban is hivatalban leszünk.“

A főváros pénze.

Mióta a főváros tanácsának ismeretes határozata életbe lépett, hogy a főváros pénztáránál befizetett adókat ez idő szerint

nem szolgáltatják be az állampénztárba, hanem azokat egyes pénzügyintézeteknél gyűmölcsözőleg helyezik el, azóta a következő összegeket helyezték le azoknál a pénzügyintézeteknél, melyeknél a főváros pénzkészleteit is időlegesen elszokták helyezni: 603.000 korona, 50.000 korona, 250.000 korona, 100.000 korona, 200.000 korona, 90.000 korona, 180.000 korona, 80.000 korona, 151.000 koronát.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Uray Sándor utóda. Kiss Áron püspöknek közel két éven át volt jeles tehetősegű segédlelkésze, Uray Sándor tanítónő-képző-intézeti tanár tegnap vált meg kápláni tisztségétől. Utóda, Percz István segédlelkész tegnap Debrecenbe érkezett s ma veszi át új tisztségét.

Kérelem egy templom átadásáért. A máramaros-ugocsi egyházmegyében levő felsővisói r. kath. egyháznak a kincstár új templomot emeltetett. A régi, közel kétszáz éves templomot, mely jó állapotban van még, most az ott lakó reformátusok szeretnék megkapni, kik, mint a nagybocskói missziói kör szórványosa, templom híján élnek ott. Eziránt az egyházmegye, a püspök támogatása mellett kérvényt küldött föl tegnap György Endre földmívelésügyi miniszterhez, hogy a használatlanul maradt templomot adja át a református híveknek.

Ég a föld!

Hatszáz hold tűzben.

Tűzoltó honvédek.

A bodrogközi Kis- és Nagyrozvagy határában napok óta ég egy 600 holdnyi tőzeges földterület. A tűz e hó 13-án tört ki s pár óra alatt az éppen akkor dühöngő óriási szélviharban 150 holdnyi terület kezdett égni.

Dr. Bessenyei Zénó és dr. Marton Sándor a bodrogközi járás főszolgabírái azonnal a vész helyére szállottak ki, de látható volt, hogy a tőzeges terület égését a rendelkezésre álló munkaerővel meggátolni nem lesz lehetséges. És ez okból még aznap, aug. hó 13-án távirati jelentést tettek Thuránszky Lászlónak, Zemplén vármegye alispánjának, tőle katonai segéderő kirendelését kérve. A kirendelt honvédség 108 emberrel megérkezvén, már az égés 600 kat. holdnyi területre terjedt ki.

A katonaság megérkezése után azonnal hozzáfogtak a munkálatokhoz. Valóban szép látvány volt, mikor a katonaság, négy csendőrs s a négy szomszédos község lakossága egyesült erővel fogott hozzá a tűz terjedésének megállításához, az állandó, sőt folyton erősülő szélviharban.

Kétszer 24 órai megfeszített munka után végre Nagyrozvagy határában az égő földterület körül volt sáncolva és ma már az erős veszedelem elmúlt, a veszélyeztetett területek meg vannak védve, azonban így is körülbelül 600 kat. hold földterület esett áldozatul a dühöngő elemnek.

VIDÉK.

A hunyadmegyei kolera. Megirtuk már, hogy Hunyadmegyében több kolera-gyanus betegség fordult elő. A riasztó hírek hatása alatt a hatóság vizsgálatot ejtett meg és Benzenczen, Alkenyén és Vajdahunyadon csakugyan konstataáltak kolera-megbetegedéseket. A lefedezés igen kinosan hatott az egész vármegye közönségére, mert azt hiszik, hogy a vizek inficiálva vannak.

kisérk a játszmát és fogadásokat kötnek egymással.

Mások sétálnak, dohányoznak, füttyülnek, kimennek a kocsis társaságára, ahonnan röptükben lelővük a revolver csőve elé kerülő madarakat vagy pedig átugranak a gyors száguldás közben egyik kocsiról a másikra. Jól értsen meg, ez a veszélyes játék kinek-kinek a saját felelőssége, gondja. A társulat pénztárában egy fillért sem köteles fizetni, ha valami baj érte. Egy szóval mindenki az izlése szerint rendezheti be az utazásának kellemességeit.

Igy mulik el egy nap, majd kettő. Egy reggel nyílik a kupé ajtaja és megjelenik benne a vonat vezetője.

— Kérem a jegyet, uraim!

Most vegyük például, hogy három ur ül a fülkében. Az első a zsebébe nyúl, előhalássza a jegyet a packet book rejtelméből, odatartja az ellenőr elé, aki rátekint és megköszöni a szíveséget.

A másik azt mondja:

— Nincs jegyem!

— Ehez joga van, — feleli az ellenőr, — hová utazik?

— X . . . be.

— A jegy ára ennyi, meg onnyi.

— Tessék a pénz.

— Köszönöm.

Jön a harmadik.

— Kérem a jegyet, uram.

— Nincs.

— Ehez joga van. Hova utazik?

— X . . . be.

— A jegy ára ennyi meg onnyi.

— Nincs pénzem.

— Helyes uram, nem tesz semmit.

Erre aztán az ellenőr meghuzza a kocsis vészjelzőjét. A vonat megáll.

— Szíveskedjék leszállani.

Egreville elnök meglepetten fölkiált:

— Leszállani, de hol?

— A hol éppen vannak.

— A Pampasokban?

— Ott, vagy egyebütt.

— De hisz ez örültség! — kiált az elnök, a bámulat pillanatnyi csöndje után. — Kegyetlenség, vadság és különöség!

— Kegyetlenség? vadság? különösödés? — kérdezte Smitson. — Miért?

És nyugodtan, a meglepetéstől tágra nyílt szeméit körülhordozva a teremben, ki-mondta azt az igazságot, a mire a bírónak sem volt felelete:

— A kinek nincs pénze a vasutra, ne üljön rá; ez csak egyszerű.

Nyári ruhákat

legszebben tisztít
Hrabéczy Antal
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

A hatóság megtette a legmesszebb menő óvintézkedéseket és a betegek részére járványkórházat rendeztek be s elkülönítve tartják őket. A hatóság a járványról jelentést tett a belügyminisztériumnál.

Két gyermek tűzhalála. Kecskemétről jelentik: Valik István dinnyecsész kunyhója a minap kigyuladt. A csész Erzsébet nevű leánya beszaladt az égő kunyhóba, hogy kimentse négy hónapos testvérkéjét. A tető azonban ekkor leszakadt s a két gyermek a tűzben lelte halálát.

Oriási tűz Szolnokon.

Leégett malom.

A Hungária múmalom tegnap délben egy óraker kigyuladt. Az óriási épületből, a mely az alföldi lisztmalomok egyik legnagyobbika volt, most már csak a pusztá falak merednek az ég felé. *De nem csak a kolosszális ipartelep égett porrá, hanem átesapott a tűz a szomszédos téglaház városrészébe is, ahol Szolnok város szegényebb népe, a munkásnép lakik.*

Részletes tudósításunk a következő:

Tegnap délután, éppen amikor a városnapi közönség is otthon volt és alig lézengett egy-egy ember a városban, hirtelen kiütött a Hungária malomban a tűz. A tűz a malom koptatójában keletkezett és óriási sebességgel terjedt tovább. A perzselő melegség és a szellős idő még jobban szították a tüzet, amely nagy arányokat öltött mielőtt az oltáshoz kezdhettek volna. Rövid néhány perc alatt a lángok már nyaldosták a lisztet, a felhalmozott buzaraktárt és a zsákokat elraktározó helyiséget.

Amikor a tűz a lisztraktárt érte, olyan robbanást okozott, hogy messze földön megrázkódtatta a talajt. A lisztraktárban több mint egy negyedmillió méterháza liszt volt elhelyezve. Mentésre gondolni sem lehetett, annyira hirtelen harapódzott el a tűz. Még a közeli házak megmentését sem lehetett nyélbe ütni, olyan hőséget árasztott az óriási tűz.

A tűz hamar átesapott a Tégla-ház-városrészbe is, ahol csakhamar *negyvenöt lakóházat* borított lángba. A mentés közben több emberélet esett a tűznek áldozatul.

A kár meghaladja a három millió koronát.

Még az éjjel kérték a budapesti tűz-órség segítségét, de ez nem mehetett, mert csak polgármesteri engedély alapján mehetek volna, aminek a kikérése hosszadalmas lett volna.

Egy erdőőr véres harca.

Harc a csavargókkal.

Ma délelőtt, mint pécskai tudósítónk táviratozza, három ó-pécskai elzüllött többször büntetett csavargó a pécskai erdőben megtámadta a hivatását teljesítő *Debreceni Zsigmond kincstári erdőőrt* s annak fegyverét elvéve, annak tusával félholtra verték.

Tudósítónk részletes jelentése a következő:

Debreceni Zsigmond, a pécskai állami erdőgondnoksághoz beosztott erdőőr ma délelőtt a pécskai erdőben rendes napi portyázását végezte, mikor egy cserje bokorban egy mozgó férfi alakot vett észre, aki vesszőket vágott. Az erdőőr odament az idegenhez s felszólította, hogy mutassa meg az engedélyét és igazolásra szólította fel.

Az idegen megtagadott minden felvilágosítást s kijelentette, hogy nem hajlandó az erdőőr felszólításának eleget tenni. Az erdőőr erre beakarta kísérni a fatolvajt, de ez nem ment olyan könnyen, mert a jól megtermett alak dulakodni kezdett az erdőőrrel.

Az erdőőr már-már lefegyverezte volna támadóját, mikor is egy jeladásra az erdő bozótjából még két alak ugrott elő, akik rávetették magukat az erdőőrrre, annak fegy-

verét elvették, darabokra törték s a puska csövével a szerencsétlen erdőőr fejét összevissza hasogatták. A támadók mintegy tizenöt helyen sebesítették meg igen súlyosan áldozatukat. Az erdőőr a súlyos sérülések és vérvesztés következtében elájult s így találták meg az arra járó erdei favágók.

A favágók az erdőőrt bevitték Magyar-Pécskára a lakására, hol dr. Villányi Ernő járásorvos azonnal a súlyosan sérült erdőőr sebeinek bekötözéséhez látott és intézkedett, hogy az aradmegyei közpórházba szállítsák.

A csendőrség még délben a gyilkos suhancok kinyomozására indult és sikerült is nekik hamarosan megosipni a tetteseket. A vakmerő támadók: Orosz Demeter, Orosz Juon és Orosz Péter büntetett előéletű, börtönviselt, foglalkozás nélküli csavargók, akiket a csendőrség kihallgatásuk után átadtak az aradi kir. ügyészségnek.

A VÁROSHÁZARÓL.

A hortobágyi ártézi víz bősége megapadt s a kut nem működik. A városi tanács elhatározta, hogy a kutat motorral látja el, melynek alkalmazása mellett vízben nem lehet hiány.

A muzeum gyarapodása. A városi muzeumnak sok olyan lelkes ügybarát kellene, mint Magyar János, ki most már második ízben adományoz értékes dolgokat muzeumunknak. Mai napon beszolgáltattott két kis bögrét, 2 kis cserép tálat és kis kerek fém tükröt, melyeknek azonban egy része hiányzik. Ezeket találták a halápon levő birtokán, mikor a szállóje földjét forgatták és pedig esontváz mellett, annak lábánál és térdei között. A két kis tálacska minden díszítés nélküli, de jól kiégetett agyag, a két bögre már lefele futó vonaldiszszal van el látva. A kis tükröcske valami fehér fém s minden kétséget kizárólag csakugyan tükör volt, ugy ennek jelenléte, mint azon körülmény, hogy ugyan itt találtattott egy Lucius Verus korabeli római pénz, arra enged következtetni, hogy itt vagy egyenesen római serral van dolgunk, vagy olyan nép tanyázott itt, mely a rómaiakkal érintkezett. — Minthogy Lucius Verus római császár Kr. u. 170-ben halt meg, pénze után ítélve a lelet kora körülbelől innét számítható. Igen érdemes dolgot cselekesznek mindazok, kiknek ilyen-féle lelet birtokukba jut, ha azt a városi muzeumba beszolgáltatják, mert csak így lehet alapos kutatást végezni arra nézve, hogy kik lakták hát Debrecen vidékét az őskorban. — Péter Gábor muzeumőr.

Angol kirándulók Debrecenben.

A város vendégei.

Debrecen, aug. 22.

E hó 26-án egy 25—30 tagból álló angol kiránduló társaság érkezik Debrecenbe, akiket a debreceni közönség épen olyan vendégszeretettel fog fogadni, mint ősi szokásához híven minden városunk falai közé érkezendő vendégsereget.

Az angol társaság ünnepélyes fogadtatására vonatkozólag tegnap értekezlet volt a városházán Kovács József polgármester elnöklete alatt, amelyen jelen voltak: özv. Berger Vilmosné, Kövi Lajosné urasszonyok, Kövi Lajo Csiky Lajos, dr. Ferenczy Gyula, Kerpely Kálmán, dr. Legányi Gyul., Oláh Károly, Komlóssy Miklós, dr. Szorzon Pál, Király Gyula, Varga Károly stb.

Az értekezleten megállapították a fogadás programját.

Első sorban is fogadóbizottságot alakítottak: Elnök lett Oláh Károly, tagjai a jelenlevők.

Az angol vendégek e hó 26-án este a 10 óra 26 perckor érkező nyiregyházi vonattal jönnek Debrecenbe. A vendégeket a vasutnál magyarul a városi tanács egyik tagja fogadja, angolul pedig Csiky Lajos. A vendégeket az Angol királynő-szállodában szállásolják el. Az erre vonatkozó intézkedések megtételével dr. Varga Károly és Komlóssy Miklós bizattak meg.

Augusztus 27-én 8 óraker piaci sétát tartanak a városban. 9 óraker istentisztelet lesz a számukra a Nagytemplomban, amely természetesen zsufolásig lesz közönséggel, tekintettel a vasárnapra. Istentisztelet után a kollegiumot, annak könyvtárát, muzeumát tekintik meg. Innen a szőlőtelepre mennek, ahonnan visszajövet az Angol királynő fehértermében a város ebédet ad tiszteletükre. Délután a pallagi gazdaságot tekintik meg. Este visszajövet a nagyerdei Vigadóban vacsora lesz, ahol közreműködnek az összes debreceni dalárdák, akiket erre fel fognak kérni s jó cigányzenét hallgathatnak az angol vendégek.

Másnap augusztus 28-án megtekinthetik a gyárakat.

A hortobágyi kirándulás, — melyet előre terveztek, miután most a Hortobágyon alig láthatnának a vendégek valamelyes érdekességet, — véglegesen elmarad.

Természetes, hogy ez a program a körülményekhez képest változhatik is, az időbeosztást illetőleg.

SZÍNHÁZ.

A ruhatár. A mit megjósoltunk, bekevetkezett. A nyári évad vége felé jár. Két hét múlva már megnyílnak a kassirozott Muzsa csarnok kapui és az új éra alatt a régi mizériákkal fogadja a színházi élvezetre szomjas közönséget. A színház-bizottság forma foglalkozott a sokat panasztolt ruhatár kérdésével, de azért maradt minden ugy, a hogy volt. Kár is lenne a közönséget megfosztani attól a gyönyörűségtől, hogy ököre menjen a kabátjáért. Legalább a színház-bizottságot naponként fogja emlegetni a közönség, künn a — folyosón.

A színház reklám-függönyét már elkészítette Gyöngyössy Viktor, a színház műszaki vezetője. Az új reklám-függöny egészen eltér a mult évi függönytől. Sokkal szebb, tetszetősebb és izléesebb kivitellű. Az egész magyar stílusban készült.

Debrecen és Szeged. Debrecen mindig gavallér volt a színigazgatóival szemben. Ha a ciklus és a szerződés véget ért, Debrecen megköszönte az igazgató szíveségét és nyomban kiadta a direktor kaucióját. — Már Szegeden másképpen beszélnek. Ott a tanács a kauciót kérő igazgatót végzésileg értesítette arról, hogy előbb átvizsgálják az összes szerelvényeket s legcsekélyebb hibákért is lefoglalják a kaucióból a helyreállítási költségeket.

C. vagy A. napra keresek egy kis páholyt. Szent-Anna-utca 48. sz.

Tifuszcárvány Debrecenben.

Az egészségügyi bizottság ülése.
Debrecen, augusztus 22.

Nincs ok a félelemre, de azért óvatosságnak lennünk nem árt. Debrecenben a tifuszcárványok száma ugyanis napról-napra emelkedik s csak a tegnapi napon 5 tifuszcárvány megbetegedés történt.

Körner Adolf éppen ezért össze is hívta a közegészségügyi bizottságot, melynek tagjai tegnap tartották ülésüket.

Dr. Sárvány Gyula előadta, hogy ebben a hónapban a tegnapi napig 28 tifuszcárvány megbetegülés történt. Ehez járul még a tegnapi napon bejelentett 5 megbetegedés. Két ember meghalt.

A főorvos megjegyezte, hogy a tifuszcárvány eddig jobbra a külsőségeken pusztított szörványosan, úgy hogy járványszerűsége voltaképpen nem állapítható meg s külön-külön megbetegedési esetekről van szó. Persze, hogy a sok megbetegedés leginkább a jó ivóvíz hiányának tulajdonítható s éppen ezért a bizottság elhatározta, hogy a vízvezeték létesítésének ügyét a tanácsnál megsűrgeti.

Miután pedig megállapították, hogy a városban nagyon sok olyan kut van, amelynek vize egészségtelen, a bizottság utasítja a mérnöki hivatalt, hogy e kutakat zárassa el, vagy lássa el olyan tilalomtáblával, mely a közönséget arra figyelmezteti, hogy az a víz ivásra nem alkalmas.

Egyéb tekintetben a főorvos a legszigorubb óvintézkedéseket megfogja tenni.

UJDONSÁGOK.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint, Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szemlémi és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* **Uj regényünk.** Lapunk holnapi számában új regény közlését kezdjük el. Az új regényre, amely ismeretterjesztő s érdekesítő részleteivel egyaránt élvezetes olvasmányt fog nyújtani, előre is felhívjuk olvasóink figyelmét.

* **A bérnálás.** Dr. Belopotóczky Kálmán tábori püspök vasárnap végezte Debrecenben a bérnálást. A jelentkezők túl nagy száma miatt a bérnálást nem lehetett a templomban megtartani. A papság kivonult a róm. kath. főgymnásium tágas udvarára, amely egészen megtelt a bérnálódók és kereszt szülei sorfalával. Kilenc óra után vette kezdetét a bérnálás és délután tizenkét órakor ért véget.

* **Szabók ülése.** A szabómesterek szakosztályának választmánya Mauk József elnöke mellett tegnap ülést tartott, melyen folyó ügyeket tárgyalt s azokon kívül a szabók alkalmi szövetkezésének kérdésével is foglalkozott. Az ülés az ipartestület kisebbik tanácstermében folyt le.

* **Eljegyzés.** Péchyfalusi Péchy Bertalan eljegyezte Nagy István özvegyét, Csáthy Zsuzsánát.

* **Uj anyakönyvvezető-helyettes.** A belügyminiszter Papp József segédjegyzőt a hosszupályi-i anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

* **Debreceniek az állatorvosi kongresszuson.** A jövő szeptember hónap 15-én Budapesten állatorvosi kongresszus lesz, melyre a város Leidl Emil és Csáky János állatorvosokat küldte ki.

* **Hajdumegyei erdészeti bizottsága** a hó 28-án Pénzes Sándor árvaszéki elnök elnöke alatt ülést tart a megyeháza nagytermében, amelyen folyó ügyek nyernei elintézését.

* **Eljegyzés.** Hagymási Gyula Gyiresről eljegyezte Singer Soma szeretetreméltó leányát, Paulát Debrecenből.

* **Rendőri hírek.** Tóth Lajos Csokonai-utcai lakos a Simonffy-utca 29. sz. alatti ház építkezésénél volt alkalmazva. Ugyanitt volt alkalmazva Sarkadi Lajos is, aki a Tóth szerszámit ellopja. Az ügy a bíróság elé került. — Özv. Vetési Józsefné Csapó-utcai lakos pedig a rendőrségen Réz Erzsébet cselédleány ellen tett feljelentést, aki egy piacon vásárolt kenyérral megszökött tőle.

* **Tolnay Kornél távozása.** — A hivatalos lap jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter Tolnay Kornél debreceni üzletvezetőt Kovács Béla helyére: budapest—jobbparti üzletvezetővé nevezte ki. — Ugyanekkor Uhlarik Béla szegedi üzletvezetőt debreceni üzletvezetővé nevezték ki. Szegedi üzletvezető az ottani eddig helyettes üzletvezető lett. Mindeme kirendelések szept. 1-én lépnek hatályba. Tolnay Kornél távozását, bár ő ezen kinevezés folytán a legelőkelőbb magyar üzletvezetőség élére kerül, Debrecenben általánosan, őszintén sajnálják. Három évi itt léte alatt osztatlan becsülésre és szeretetre tett szert a helyi társadalom minden osztálya előtt. Utódáról, Uhlarikról azt mondják, hogy igen tehetséges és képzett fiatal ember, akit a vezetése alatt álló vasutasok szerettek.

* **Beírások az ispotályi óvodába.** Az ev. ref. ispotályi kisedővodában a beírások f. hó 22-ikén megkezdődnek, a mikor is kéretnek az igen tisztelt szülők, hogy kisedődeikkel, azok keresztelési jegyét és himnlóltási bizonyítványát felhozni sziveskedjenek. Debrecen, 1905. aug. 21. Nagy Ida ev. ref. óvónő.

* **Eljegyzés.** Markovits Ilona Debrecenből és Kende Ernő Hosszupályiból jegyesek. (Mindenkülön értesítés nélkül.)

* **Kamara közgyűlése.** A Kereskedelmi és Iparkamara 1905. évi augusztus hó 31-én, csütörtökön délután 3 és fél órakor székháza tanácstermében (Piac-utca 69-ik szám) rendes közgyűlést tart. A napirend tárgyai: Elnöki előterjesztések. Titkári jelentés az ügyforgalomról. Miniszteri elintézkedések a kamara fölterjesztéseire. Ösztöndíjak adományozása. Az 1906. év költségvetése. (Az elnöki tanács és közös bizottság előterjesztésével.) A törvényhatósági ipartanácsok megalakítása. A m. kir. honvédség 1906. évi lábbeli szükséglete. (Ker. min. 41.078. és honv. min. 38.211. sz.) A cséplőgéptulajdonosok megrendelésgyűjtési joga. Kenderkői-gyár létesítése T.-Roffon. Agyagipari gyár létesítése Nagyszőlősen. Ipari és kereskedelmi véleménymondások. Vásárok, vámok.

helypénzek. Métermérték és koronaszámítás kötelező elrendelése. (Marosvásárhelyi kamara megkeresése 2019. sz. a.) Törökszentmiklós házalási szabályzata. (Keresk. min. 39.562. sz.) Husárszabási ügyek. A kéményseprő állás betöltése Jászberényben. (Jásznyárykun-Szolnokm. alisp. 14.097. sz.) Kérvények szakiskolai segélyek iránt. Indítványok.

* **Gyanus állati betegség a Hortobágyon.** A Hortobágyon két városi mén gyanus körülmények között megbetegedett s meg is döglött. Kiderült, hogy a folyó mederben termelt széna valamelyes módon meg lett mérgezve. A mérges takarmányt megsemmisítették.

* **Betörő a kath. plébánián.** Veszedelmes betörő járt vasárnap délután a kath. plébánián. Ugy 3 óra tájban, mikor a püspök asztalánál nagy ebéd volt, az épület tujsó szárnyára osont a vakmerő betörő, ahol a káplánok szobái vannak. Az egyik ablak, amely a folyosóra nyílt, nyitva volt, bent pedig az ágyban betegen feküdt az egyik káplán. A torzonborz alak habozás nélkül beugrott az ablakon és egyenesen a szekrénynek esett. A beteg pap ijedtében elkiáltotta magát, amire a tolvaj megijedt és menekülni akart. Az ablakon sikerült a folyosóra, onnan az utcára jutni, de a szolgaszemélyzet üzöbe vette és a 66. számú rendőr hosszúsas hajszá után letartóztatta. Az elzülött alak Nadányi Albert 46 éves jegyzősegédnek mondja magát. Valamikor jobb napokat látott, de fokról-fokra süllyedt. A rendőrség a vizsgálat befejezése után átadja az ügyészségnek.

* **Két állatkiállítás.** A hajdúvármegyei gazdasági egyesület szeptember hó folyamán két szarvasmarha és lókiállítást rendez. Az előmunkálatokat az egyesület vezetősége már megkezdte. Az eddigi tervek szerint Nádudvaron és Hajdúhadházon szarvasmarha, Hajdúnánáson pedig lókiállítás lesz.

* **Panasz a bérkocsisok ellen.** Tegnap több panaszt tettek a rendőrségen a bérkocsisok ellen, akik a kiszabott határidőt nem tartották be, elkéstek stb. A rendőrség a bérkocsisokat ezért megbüntette.

* **Zsebtolvajlás a piacon.** Özvegy Toroczka Mihályné Péterfia-utca 80. szám alatti lakosnő panaszolta a rendőrségen, hogy a kenyérpiacon tegnap délelőtt a zsebéből ismeretlen tettes 8 koronát kilopott. Holmi piaci cigányokra gyanakszik. A rendőrség a vizsgálatot ilyen irányban megindította.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap az anyakönyvi hivatalhoz a következő halálozásokat jelentették be: Balla Mártonné ref. 61 éves, özv. Szomolnoki Béláné r. k. 74 éves, Ficzko Károly ref. 4 napos, L. Kovács György ref. 39 éves, Misztó Juliánna ref. 11 hetes, ifj. Borbély Gábor ref. 4 hónapos, Csobai Elek ref. 47 éves.

* **A tenniszversenyhez.** Vasárnap részletes tudósítást adunk a D. T. E. által rendezett lawn-tennisverseny eredményéről. Közlésünkben azonban egyik eredményjelzésnél tévedés folytán hiba csuszott be, a mit azzal igazítottuk helyre, hogy a férfi egyes verseny első díját Szunyogh Zoltán nyerte meg s nem Szunyogh Pál. Második e versenyben Szunyogh Pál lett, harmadik Székely Árpád ügyvédjelölt.

* **Itt hagyta a cirkus.** A 14 éves Jónás Jánost Székelyudvarhelyről csalták el vándorkomédiások, aiktól Sidoli cirkuszához szegődött, onnan meg szélnek eresztették. A cirkusz elment, ő pedig itt csavargott a városban. A rendőrség haza toloncoltatja.

* **Meglopott főhadnagy.** L. E. huszárfőhadnagyot, Hatvan-u. 17. szám alatti lakásán meglopták s több értékes tárgyat elvittek szobájából. A rendőrség keresi a tettest.

* **Az ispotályi szegényház vízvezetése.** A városi tanács árlejtést hirdetett az ispotályi szegényháznál szükséges vízvezetési munkálatokra. — Két ajánlat érkezett, Szabados Vilmosé és Máthé Jánosé. A tanács az olcsóbb ajánlattevővel, Máthé Jánossal kötötte meg a szerződést.

* **Felfedezett váltóhamisítás.** A debreceni Első Takarékpénztárhoz százötven koronáról szóló váltót nyújtott be egy debreceni fiatal ember. A váltót a jőnevű kezesek látára leszámították, de másnap a kezeseket ajánlott levélben értesítették. A kezesek erre tiltakozással léptek fel, hogy ők váltókezeseséget senkiért sem vállaltak. Az elfogadó ifju azonban azt állította, hogy a kezesek nem most ugyan, de aláírták a váltót és lehet, hogy megfeledeztek a régebben tett aláírásról. Akkor ő nem számítottatta le a váltót, csak most, hogy pénzre volt szüksége. Később már a kezesek is megjelentek s hajlandók voltak egy újabb váltót aláírni a jelzett összeg erejéig. A takarékpénztár állítólag ezt a hajlandóságot nem akceptálta s feljelentést tett az ifju ellen magánokirat hamisítása miatt.

* **Családi öröm.** Nagy Győző dandárparancsnok családját kedves öröm érte. A gondviselés egy szép kis leánnyal áldotta meg. A debreceni társadalomban különösen nagy szeretettel és tisztelettel körülvett dandárparancsnok örömét természetesen a szerencsekívánatok csak fokozzák.

* **Jótékony adományok.** A siketnémák részére a következő adományokat vettem és nyugtázom köszönettel: Hibján Ferenc Nyiregyháza 1 K 4 fillér, Debrecen város félévi segélye 1000 K, Hajdúvármegye félévi segélye 400 K, Egy templom-társaság 12 K, A debreceni tisztviselők önszegélyző egyesülete néhai alelnöke Lengyel Imre elhalálása alkalmával koszoru megváltás címen 20 K. Füleky Pál pénztáros.

* **Szerencsétlenség az aszfalton.** Boly Kálmán gazdálkodó tegnap Debrecenben járt, a hol bevásárlásokat eszközölt. A Széchényi-utcán haladva, az aszfalt járóra dobott dinnyedarabon megesusztott s úgy elvágódott, hogy alig birt felépázkodni s bal homlokáról erősen szivárgott a vér. A gazdálkodó a közeli ház udvarán mosta meg a homlokát s kocsióra ülve, orvoshoz ment. Az eset bár nem járt súlyosabb sérüléssel, de elég hatalmas okot képez arra, hogy az illetékes körök figyelmét magára vonja. — Debrecenben akármerre jár az ember, mindenfelé talál eldobált dinynehaj darabokat. Az ilyen eldobált gyümölcs-darabok a legnagyobb szerencsétlenségeket idézhetik elő s bár minden évben példák nyújtanak rá bizonyosságot, mégsem történik arra hatósági intézkedés, hogy a gyümölcsdarabok könnyelmű eldobásáért felelőssé tegyék a gondatlan embereket. Másutt, ha valakit rajta érik azon, hogy narancshajat, vagy a gyümölcs-szezonban gyümölcsdarabot dob a

járdára, megbüntetik érte. Debrecenben sem kellene csak néhány példa az ilyen büntetésekkel s elmenne a kedve mindenkinek a dobolástól, a melylyel esetleges szerencsétlenségek előidézője lehet.

* **Arany Bika mulató.** Az orfeumban ma egy kiváló bohózatot mutattak be, eltérő az eddigi orfeumi bohózatoktól, címe: „A doktor ur szerelme”. Grünau egy zsidó alakit benne kitérően, dícséretet érdemel Berényi ügyes játéka. Jackson mint minden nap, ma is megismételte táncát. Grünau Poldi solóján a közönség meg nem szűnik nevetni. Szép hatásuk volt tegnap Wandrey nővéreknek, kik csodaszép megjelenésükkel elragadják a közönséget, szép külsejük elfelejtetik a közönséggel, hogy hangjuk kissé gyöngé.

* **A Hungária-kávóházban naponta zeneestély tartatik.**

* **Antidol a legjobb gyógyszer: fejfájás, ideges fejfájás, nátha ellen.** A szert nem kell bevenni, egy pár csepp a tenyéren elcürsölve s a használati utasítás szerint belélegzve: azonnal megszűnteti a bajt. Sok ezer ember használja minden nap s mindenki jól mond róla; kérdezze ismerőseit, hogy használta-e már az Antidolt? Egy üvegecske ára 1 korona 20 fillér; 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Debrecenben kapható: Mihailovits, Grosz Nagy Ferenc, Muraközy, Tóth Béla és Balázs Ödön gyógyszerész utraknál.

* **A híres Hajdúsági bajuszpedró, csodahatását külföldön is elismerik, mert bajusznövesztő hatása meglepő gyors.** — 1 dohoz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, Debrecen, Kossuth-utca 8. sz. „Aranyegyszarvu” gyógyszerész.

TÁVIRATOK.

Konti József haldoklik.

Nagyvárad, augusztus 21. Konti József Bihar-Füreden haldoklik. Tüdővészben van évek óta s szombaton állapota rosszabbra fordult. Azóta agóniában van.

Feloszló szabadelvű párt.

Nyiregyháza, aug. 21. A szabolcsvármegyei szabadelvű párt feloszlik. Szeptemberben itt tartanak gyűlést, amelyen a feloszlást kimondják. A gyűlésre meghívják Bánffy alakul is. Valószínű, hogy a párt új párttá alakul át.

A szolnoki malomégés.

Szolnok, augusztus 21. A Hungária múmalom égésének szomorú eredményét egy késő éjjeli távirat konstatálja. E szerint a tűznél 3 ember meghalt, 30 pedig megsebesült.

Merénylet Ferenc József ellen.

Posen, aug. 21. Posenben egy Lorich nevű anarkistát fogtak el, akiről kiderült, hogy Ferenc József király ellen merényletet akart elkövetni. Lorichet letartóztatták, de a börtönben felakasztotta magát.

Az orosz alkotmány.

Moszkva, augusztus 21. A cár manifestumát a lakosság nem várt nyugodtsággal, részben inkább közönnyel, de mindenestre lelkesedés nélkül fogadta. Ünnepléven különben is, a várost szombaton este kivilágították és rendőrök jártak házról-házra, felszólítva a háztulajdonosokat, hogy tüzzenek ki lobogókat. Összesen csak ez a rendőri intézkedés jelezte az új korszak kezdetét, ami nélkül Moszkva lakossága csak a hivatalos lap ideérkezett számaiból tudta volna meg, hogy Oroszország alkotmányt kapott. A manifestumot ma olvassák fel a székesegyházban, ezenfelül pedig a zemsztvó, a városi képviselőtestület, a kereskedelmi

testületek s egyéb testületek rendkívüli közgyűléseket tartanak avégből, hogy a manifestumot és a birodalmi dumáról szóló törvényt ünnepélyesen felolvassák. A városi képviselőknek a manifestumot hir szerint a cár egyik főhadsegéde fogja felolvasni, aki evégből a napokban Pétervárról ide érkezik.

Általános és sok tekintetben kínos feltűnést kelt, hogy az új alkotmány kihirdetése alkalmából elmáradt a politikai bűnösök megkegyelmezése, melyre csaknem egészen biztosan számítottak.

Odessza, aug. 21. A délelőtt folyamán a külvárosokból a lakosság beözönlött a városba. Mindenféle csoportokat látni, melyek a manifestumról vitatkoznak. Sokan a székesegyházba mennek, hogy a manifestum ünnepélyes felolvasását meghallgassák. A lakosság nagy része azonban az eseménynyel szemben meglehetősen közönyt tanusít, a mi onnan ered, hogy vagy nem értik annak jelentőségét, vagy pedig a manifestumot pesszimisztikusan fogják fel. A város délután is élénk volt, de az öröme semmiféle megnyilvánulása nem mutatkozott. A lakosság intelligensebb részében a manifestumot megbeszélés tárgyává teszik.

A politikai helyzet.

Budapest, aug. 21. Fejérváry Géza miniszterelnök ma reggel Ischlbe utazott. Délben 12 órakor ért Bécsbe, ahonnan délután elutazott s már este Ischlben volt. A király ma kihallgatáson fogadta Goluschovszkyt és Gautsch-ot. Ischlben vannak Burián és Pitreich. Holnap koronatanács lesz a király elnöklésével, a melyen Fejérváry előterjeszti az új kormányprogramot.

Budapest, aug. 21. Állítólag a király kihallgatáson fogja fogadni Justh Gyulát s átnyújtja neki a képviselőházat elnapoló királyi kéziratot, amely szerint lehetetlen, hogy az elnapolás elmaradhasson szeptember 15-ről.

Budapest, aug. 21. A szabadelvűpárt 23-as bizottsága holnap délután ülést tart, amelyen a pártból való kilépés ügyében határoznak. Az egész párt nagygyűlése szerdán lesz, amikor is a Tisza hívei teljes számban részt vesznek azon, miután az elnökség mindeniküknek bizalmas levelet küldött, kérve a megjelenést.

Az indiai alkirály lemondása.

London, augusztus 21. Lord Curzon, India alkirálya lemondott. A lemondott Lord Curzon utódjául Earl of Mintot emlegetik.

Háboru és béke.

Páris, aug. 21. A Matin portsmouthi levelezője Wittével beszélgetést folytatott, mely alkalommal ez a béketárgyalásokról nagyon pesszimisztikusan nyilatkozott. Azt mondta, hogy nagyon valószínűtlen, hogy a két hatalom között létrejön a megegyezés.

New-York, aug. 21. Rosevelt elnök Edvard angol és Vilmos német uralkodókhöz fordult, hogy tekintélyük súlyával hassanak oda, hogy az orosz-japán béke megkötethessék. Rosevelt úgy szeretné, ha ama 4 pontot, a melyekben a békekövetek nem tudtak megegyezni, választott bíróság venné tárgyalás alá. Erre azonban, mint

az egyik legbefolyásosabb japán békekövet kijelentette, Japán nem megy bele. *Witte kijelentette, hogy most már teljes lehetetlenség a békés megegyezés.* Oroszország a hadi kárpótlás kérdésében nem enged, a japánok pedig további engedményekbe nem mennek bele. Ezzel szemben egyik francia újságíró azt állítja, hogy ha Japán békét nem köt, akkor anyagi ereje kimerül. Eddig azért kapott kölcsönt, mert azt hitték, hogy Oroszország hadi kárpótlást fizet, de most miután kiderült, hogy Oroszország erre nem hajlandó, nem fog kölcsönt kapni. E nélkül pedig a háborút nem folytathatja.

Az általános titkos választás.

Nagyvárad, aug. 21. Dr. Friedländer Samu ügyvéd a városi közgyűléshez egy indítványt adott be, melyen azt javasolja, hogy az általános választói jog ügyében a további mozgalmat a törvényhatóságok indítsák meg s nyilatkozzanak meg ez ügyben. Nagyvárad közgyűlése szept. 14-én tárgyalja az indítványt.

Vasuti katasztrófa.

Schluckenau, aug. 21. Ma délután hibás váltóállítás következtében egy személyvonat a raktárokhoz vezető vágányon futott be. 5 személy megsebesült, 6 kocsis megsérült. A szolgálattevő vasuti hivatalnok agyonlőtte magát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Kölcsönös áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Barta Hugó debreceni és Balogh Agoston nagyszabasi kir. járásbírói irnokokat saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

§ **A Kuria félévi ügyforgalma.** A királyi Kurianál a múlt év végéig hátralékban volt összesen 9470 ügy. Ez évi július 31-ig beérkezett újabb 16.801 ügy. Fél év alatt elintézték a legfelső bíróság 5671 polgári, 942 váltó, 46 urbéri, 476 felülvizsgálati sommás, 6480 büntető, 351 fegyelmi és 304 országgyűlési képviselőválasztási, összesen tehát 14.270 ügyet. Hátralékban van a múlt évről 3015 és az ez évi beadvánnyal együtt 8986 ügy.

§ **A „kriminálísták.”** Budapesten ügyvédi körökben általános az a nagyon is indokolt panasz, hogy a bűnügyi védelmet néhány „kriminálista” monopolizálja, úgy hogy bűnpörökben a budapesti ügyvédeknek csupán egy elenyésző töredéke vesz részt. Ez a jelenség főleg arra a versengésre vezethető vissza, mely az érdekes, szenzációs bűnügyekért a „hivatalos” védők között folyik s a nagy kliensfogdosás az ügyvédi kar nagy részét a bűnügyi védelemtől visszariasztja. — A másik oka, hogy az ügyvédek a védelemtől elszoknak, az, hogy a hivatalból való kirendeléseket rendszerint nem látják el személyesen, hanem olyan ügyvédekre bizzák, akik ezzel állandóan foglalkoznak. Ily körülmények között a bűnügyi védelem az igazságszolgáltatás nagy

hátrányára az ügyvédeknek csak egy kis körére szorítkozik. A helyzet megváltoztatására csak az vezethető, ha a fegyelmi bíróság a legnagyobb eréllyel lépne föl a kliensfogdosás üzelmeivel szemben, másrészt pedig ha a hivatalból kirendelt védők, ugyszintén a felsőbíróságokhoz kirendelt közvédők is személyesen látnák el a védelmet.

§ **Gondnokság.** A győri kir. törvényszék Kollár Elekné sz. Kovács Margit ág. ev. vallásu, debreceni illetőségű 38 éves asszonyt gondnokság alá helyezte.

Szeptemberi esküdtek.

A kisorsolás eredménye.

Debrecen, aug. 22.

Az esküdtszék szeptemberi ülészékén szolgálatot teljesítő esküdtek névsorát tegnap sorsolták ki a kir. törvényszéken. A sorsolást megejtő tanácsban Baróthy Béla elnökölt, a tanács tagjai Kerekes János és Tóth Aurél bírák voltak, a kir. ügyészséget dr. Udvarhelyi Dezső helyettes ügyész, az ügyvédi kamarát Nagy Sándor ügyvéd képviselte.

Rendes esküdtek lettek: Kormos Mihály háztulajdonos, Lichtblau Albert intézet-tulajdonos, Polgári Bálint gazdálkodó, Diószegi Péter gazdálkodó, Simonffy István ügyvéd, dr. Löfkovits Márton bankigazgató, Urbanovics Miksa szabó, ifj. Szatmári Mihály hentes, Füvessy Lajos kufuró, Schwarz Henrik terménykereskedő, Szoboszlai János hentes, Stégmüller Árpád építész, Ippen Ignác József nagykereskedő, Szentesi Károly csizmadia, Hajnal Sámuel gazdálkodó, Kiss József cipész, Oláh Sándor magánhivatalnok, Csáthy Ferenc könyvkereskedő, Mayer Géza magánzó, Seres Mihály kantinos, Tóth Gergely magánzó, Tóth András szobrász, Dinnyés Gyula asztalos, Galamb Sándor korcsmáros, Szikszay Gyula fürdőtulajdonos, Harsányi István gazdálkodó, Zelenka Sámuel mérnök, Morvay Sótér kéményseprő, ifj. Weichinger Károly kávéháztulajdonos, Erdei József lakatos.

Helyettes esküdtek lettek: Halász Izidor vendéglős, Geréby Pál bankigazgató, Károlyi Sándor kőműves, Fichs Imre borbély, Tóth András gazdálkodó, Weisz Dezső gazdálkodó, Kálmán Armin építésvezető, Kovács Péter sertészhizláló, Balog János sertéskereskedő, Tóth András hentes.

KÖZÖNSÉG KÖRE.

Panasz a por miatt.

Tekintetes Szerkesztőség!

Mindössze egy éve, hogy debreceni lakos vagyok, de ezalatt sok olyan dolgot tapasztaltam itt, a mit például más városban nem néznének behunyt szemmel.

Debrecen poros város. A locsolással nem sokra mennek benne. Ez a locsolás akármilyen korlátolt is, nem olyan helyekre esik, ahol legalább a port lekötne vele, hanem a kövezett utcákat locsolják, a köveket nedvesítik meg, hogy pár perc múlva a nap égető heve felszárassza.

Ha már nem locsolják a poros utcákat, legalább arra tennének szigorú intézkedést, hogy a szekerek és kocsiknak nem szabad csak a szekérruton haladniuk. De nap-nap után, éppen a lakásom előtt is tapasztalom, hogy egyetlen szekeres sem hajt a szekérruton. Mind a mellette elterülő kövezetlen poros uton halad s e miatt az utcára egész nap óriási porfelhő fekszik. A lakások ablakát lehetetlen kinyitni. Szellőztetésről szó sem lehet.

Csudálom, hogy ezt a közegészségre veszedelmes rendszert Debrecenben türik s mindmáig nem gátolták meg erélyes intézkedéssel.

Egy hivatalnok.

Gyermekgyilkos leány.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 21.

Kovács Ilona gyermekét Pusztapász-tóra Bozsik Jánosnének, egy földesgazda feleségének adta ki.

A minap a gyermektartásért pénzt kellett volna küldeni Pásztóra, de pénz helyett levél érkezett, amelyben Kovács Ilona berendelte Bozsik Jánosnének, hozza be a gyermeket, mert addig nem fizet, míg a gyermeket nem látja.

Bozsik Jánosné tegnap bejött a gyermekkel és elment Kovács Ilona helyére, ahol a leány átvette a gyermeket és bevitte a szobába.

Kis idő múlva az asszony a szobából gyermekszikoltozást hallott, de mire be akart menni, az Ilona már kijött onnan és azt mondotta, nincsen a gyermeknek semmi baja, odaadta Bozsiknének a havipénzt és azt mondotta, utazzék azonnal haza.

Az asszony bement a gyermekért, az ágyon feküdt és csendesen nyöszörgött. Bozsiknének úgy rémlett, mintha a kisleány nyelve megfeketedett volna és erre figyelmeztette is Kovács Ilonát, aki azonban ügyet sem vetett a dologra, azt mondotta, a gyermek bizonyosan sokat szopott és újra nógatta az asszonyt, utazzék haza.

Mire azonban Bozsikné az utcára ért, már a gyermeke ajkai is feketék lettek, a megijedt asszony egy arra jövő urat szólított meg és azelőtt fejezte ki gyanuját, hogy a gyermekkel történt valami.

A megszólitott egy közeli orvoshoz vezette az asszonyt, ez pedig a gyermek-kórházba utasította. Mire odaért, a gyermek már nagyon rosszul volt és a kórház kezelőorvosnő, dr. Tóth Irén megállapította, hogy a gyermeket *lugkövel megmérgezték.* A gyermek állapota életveszélyes.

Budapestben most már jelentést tett a rendőrségen, ahol Kovács Julist azonnal kihallgatták.

Kovács Julis persze tagadja a terhérőlott cselekményt és azt mondja, ő a gyermekkel semmit sem csinált.

HIREK.

Éjjeli posta.

A békelegyek. (Éjjeli express tudósítás.) A mikor az orosz-japán béketanácskozás helyéül Portsmouth városát választották, elfelejtkeztek valamiről. Arról, hogy Portsmouth Amerika legforróbb városa és hogy az egész nyáron nem volt egyetlen nap sem, a mikor a temperatura 30 fokon alul maradt. A nagy forrósággal együtt jár egy másik kínzó dolog: a rettenetesen sok csipő légy. Witte a minap egy újságírónak, a ki megkérdezte, hogy milyen a magánviszony közte és a japán békekövetek közt, mosolyogva így felelt:

— Az egyetlen dolog, a mi a tanácskozás közben kihozhat a sodrunkból, az a sok légycsipés.

A tanácskozások közben gyakran megtörténik, hogy orosz és japán ideiglenes fegyverszünetet kötnek és egyesült erővel a közös ellenség ellen fordulnak: csapdossák és fogdossák a legyeket.

Kuruc generális hazatérése. (Éjjeli express tudósítás.) Danzigból jelentik lapunknak: Az ottani Erzsébettemplomban nyugszik vajai Vay Ádám, Rákóczi generálisa és udvari marsalja, aki száműzetésben a lengyel városban halt meg. A generális családja az osztrák-magyar konzulátus utján kieszközölte a danzigi hatóságoktól, hogy a kuruc generális csontjait exhumálják és magyar földbe, a családi sírboltba temessék. A hazahozatal költségeit a közös külügyi kormány viseli.

Vajai Vay Ádám már Thököly mozgalmában is szerepel. A császáriak azonban elfogják, Bécsbe cipelik, ahol elkobozzák a vagyonát. I. Lipót később megkegyelmezett neki, kedves emberévé lett, de amikor

Rákóczi szózata végighangzott az országon, Vay Adám elhagyta Bécsét és a felkelők-höz csatlakozik. Ismét elfogják, azonban kevés idő múlva sikerül kiszabadulnia és ettől fogva Rákóczi leghivebb emberei közt találjuk. A fejedelem udvari főmarsalja, több vár parancsnoka és tábornoki rangban a jász kunok kapitánya. Mikor Rákóczi Lengyelországba menekült, Vay Adám is vele ment egész családjával és Danzigban megtelepedett, ahol 1711-ben meghalt.

Ingatlanok forgalma.

Szilágyi József és neje Allestin Engé-
nia veszik a debreceni 4977. sz. jvkvben fog-
lalt 300 négyszögölt Csapókerti szőlőt özv.
Kiss Bálintné Izsó Erzsébettől 2800 kor.

Őszi vetésre

Szöszös vagy
Homoki bükkönyt,
Tarló répát
Lucernát ajánl

a legolesőbb napi árban

Kontsek Géza

magkereskedése 1825
Debrecen, Kossuth-utca.

Uj üzlet.

ZÖLD JÓZSEF

polgári és katonai szabó-üzlete, bel- és külföldi
szövetek raktára
Debrecen, Kossuth-u. 8. szám.
a Színház mellett.

Van szerencsém szives tudomására hozni, mi-
szerint Prelovsky András férfi szabó-üzletéből, hol
9 évig mint szabász működtem, önállósítás céljából
kiléptem és Debrecenben, Kossuth-u. 8. szám alatt
folyó évi augusztus hó 10-én megnyitom
férfi szabó-üzletemet.

Elvállalom a legujabb szabású és a legnagyobb
igényeket kielégítő polgári és katonai, vasuti és mán-
dennemű sport-egyenruhák készítését; polgári öltö-
nyöket, valamint

magyar dísz- és viselő-ruhákat;
papi reverendákat, palástokat és fővegeket, reformá-
tus papi zsinati kabátokat stb.

a legjutányosabb árak mellett készítek

Gyászöltönyöket, valamint vidéki megrendelé-
seket 24 óra alatt elkészítek. — Egyéves önkéntesek
legelegánsabban, szabály szerint, kiváló olcsó árban
felszereltetnek, az anyag jó minőségéért, valamint
előírás szerinti elkészítéséért felelősséget vállalok.

Nagy raktárt tartok bel- és külföldi szövetek-
ből és ezek beszerzésénél nemcsak a divat, hanem a
tartósság követelményeit is szem előtt tartom. Szives
támogatását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Zöld József

polgári és katonai szabó.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét
mélyen leszállított árakon
árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20
kr. helyett 1 frt 80 kr.-ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek
minden fajtából

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak
néhány hétig tart. 1836

Szabó Lajos Fiai cégnél
Debreczen.

DEUTSCH LAJOS

Piac-utca 38. sz. alatti fűszerkereskedésben

korpa

a legjutányosabb napi árban kapható. 2310

Legjobb bajuszpedrő a híres debreceni

**„CZIVIS”
BAJUSZPEDRŐ.**

Nem tépi, jól összefogja 1 doboz ára
!! s nőteti a bajuszt !! 40 fillér.

Készítője s foraktára **Mihalovits Jenő** gyógyszerháza

Debrecen, a városházzal szemben.

Nagy maradék vásár!

A szezonból visszamaradt finom
fekete ruhaszövetekből finom
divat ruhaszövetekből

Delin és Batisztokból
Zefir és Kretonokból
rendkívüli olcsó árak mellett

Nagy maradék vásárt

rendesünk. 1246
Egyes darabok aljakra és blúzokra fél
és negyedárban megkaphatók

Bosznay J. és Trsa
divataruházában.
Debrecen, Kossuth-u. 5.

A szappanok ideálja a

harmat szappan

mely a Harmat-erémmel hasz-
nálva, tisztává, fide kinézésűvé,
bársony simaságúvá s puhává
teszi a bőrt. Kellemes illatu
s jól habzik. 1290

Egy darab harmatszappan 70 fill.

Készítő helye s főraktára:

MIHALOVITS J.

gyógyszertára

Debrecen, Főplacoz 31. A városházzal szemben.

**Mindenféle
nyomtatványt**

gyorsan, izlésesen és olcsón

kiállít a

Debreceni Ujság

nyomdája,

Lamprecht-palota 42.

ÁRJEJYZÉKE

Csanak József

saját termelésű

homoki fajborainak.

Kövidinka	— — —	1902-iki 1 liter	—	60 fillér
Kövidinka	— — —	1903-iki 1	—	72 „
Ezerjó	— — —	1903-iki 1	—	80 „
Rizling	— — —	1903-iki 1	—	80 „
Carbenet vörös	— — —	1903-iki 0.70 1 üveg	—	90 „
Ezerjó szemelt	— — —	1900-iki 1 liter	—	100 „
Császárszállás gyöngye	— — —	1900-iki 0.70 1 üveg	—	100 „

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Ajánlat.

EGY csinosan butorozott szoba kiadó Kossuth-utca 25. sz. 2205

A VOLT MENDELOVILS-féle szőlőtelepen, a Kossuth-utcai temető mellett kapható a legfinomabb csemege szőlő. Kijöve 18 krajcár. 2193

UTCAI lakás november 1-től kiadó Hunyadi-u. 10. sz. Értekezhetni Schmidt S. zongora raktárában. 2184

SZEPES-IGLÓN egy uriz. családnál két iskolás leány vagy fiú teljes ellátásban modulus házi nevelésben részesülhet. A német nyelvet elsajátíthatják, zongora és fürdőszoba rendelkezésével. Bővebbet Propper Sándorné Iglón. Kossuth L.-sor 68. 2175

BOROS hordók tavalyi, olcsó árban kaphat Hatvan-u. 31. 2165

KÖHLER LAJOS karpító, diszító, angol bőrbutor készítő szolid árban vállal minden szakmához tartozó munkákat és modern díszítéseket izléses kivitelben, u. m. mindenféle javítások és átalakításokat Piac-u. 40. sz. udvarban. 2146

KIADÓ azonnal a Kossuth-utca 6. számú háznál az udvarban 4 nagy raktárhelyiség együttesen van külön-külön. — Értekezhetni Kaszanyitzky Endre üzletében. 2144

FERIZ az eddig létező egyiptomi cigarettahüvelyek között a legjobb. Egyedüli képviselő és főraktár Pongrácz Géza papírgyári raktárában Debrecen. 2142

KÉT butorozott szoba, három szoba melletk helyiségekkel kiadó Hunyadi-utca 17. 2210

LAXA legjobb, legenyhébb, legbiztosabb használt felnőtteknek, gyermekeknek egyiránt. (Phenolphthaleinum tableta) Egy doboz 70 fillér. Főraktár Jóna és Jóna drogueriája, Debrecen Kossuth-u. 6. 2013

INTELLIGENS izr. özvegy urinónél 1-2 tanuló gyermek az iskolai idényre teljes ellátásra eleallaltatik. Cim a kiadóban. 2213

Villamosesengők, telefonok villámhárítók berendezések minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L.** debreceni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám, (az udvarban.) Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpár és alkatrészek raktára. Képes ár-egyzék ingyen. Telefon szám 168. 2003

FRISS VAJ érkezik naponta kétszer Kertész Sándor fűszer- és csemege kereskedésébe, Kossuth- és Bathyáni-utca sarkán, a színház-zal szemben. 2138

PASSEPARTOUK (papirképek) festményekhez, rajzokhoz, fényképekhez Antalfy könyvtárnél készülnek. Debrecen, Piac-u. 31 a városházzal szemben. 2206

EGY ur asszony, kit mint kitűnő nevelőnőt általános ismernek, egy-két intelligens gyermeket az iskolai évre teljes eljításra és anyai gondozásra elfogad. Cim a kiadóban. 2214

Kereslet.

GYAKORLOTT fehérmemű varrónők felvételnek Kardos László üzletében. Kossuth-u. 9. 2189

TRAFIK átvételre kerestetik jó forgalmu helyen Cim a kiadóban, 2180

INTELLIGENS fiatal ember, ki a magyar és németet nyelvben és írásban bírja, irodai alkalmazást keres. Cim Meszena-utca 26. szám. 2207

EGY GYERMEKTELEN házaspár házmesternek fizetéssel szept. 1-ére felvétetik. Cim a kiadóban. 2209

Eladás.

KÉT dán dogg eladó Késes-utca 7. 2196

EGYEZERSZÁZHATVAN négyszögöl föld körül kerítve a sámsoni sorompó háta meget, közvetlen az ut mentén kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Hadházi-ut 4. sz. alatt. 2183

100 HEKTOLITER saját termesztésű és kezelésű kiünő Sestakerti bor akár egy somában, akár belőle 50 litert meghaladó mennyiség eladó. Cim a kiadóhivatalban.

4000 ÖL FÖLD az István gőzmalommal szemközti — egy tagban, vagy 300 ölenként házelkeknek eladó. Tulajdonos lakik: Simonyi-ut 26. 2123

BOCSKAI-KERTBEN 1 hold szőlő nyári lakkal eladó, Cim Justh Gézánál máv. üzletvezetőség. 2073

UJOSZTÁSÚ FÖLD (2 hold 425 ö) a városhoz egészen közel eladó, Debreceni Első Takarékpénztár. 2026

A CSOKONAI-utca 37. sz. házaspár telek kedvező feltételek mellett eladó. Debreceni első takarékpénztár. 2005

KITŰNŐ női ruha minden idényre olcsón eladó Késes-u. 28. sz. 2208

A NAGYHEGYESESEN 45 hold föld eladó, vagy bérbeadó. Vigke-vü Mihály-utca 57. számú ház eladó, értekezhetni a Veres örökösökknél Hajnal-á. 23. sz. 2212

JÓFORGALMU fűszerüzlet csekély házbérrrel eladó. Cim a kiadóban. 2211

Az iskolai év

kezdetevel ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe.

Fiu- és Leány fehérmeműk, Papiakok, Matrácok, Ágyterítők, Ingek, Gallérok, Kéz- és Zsebkendők, Nyakken- és Esernyők, Pamut- és Gyapju takarók

nagy választékban, olcsó szabott árakban.

Szabó Lajos Fiai

Debrecen,

Dívat-, vászon- és szőnyegáruház.

UJ CZIPÓ, KALAP ÉS FÉRFIDIVAT ÜZLET.

Megnyitá

Központi Czipő és Kalap Áruház

Dréher söresarnok mellett. Hol mindennemű czipő, kalap és férfidivat cikkek

meglepő olcsó árakban állanak

a t. vevő közönség rendelkezésére.

Tessék érdeklődni!

„Központi“ czégre tessék figyelni!

1841

UJ CZIPÓ, KALAP ÉS FÉRFIDIVAT ÜZLET.**ETERNIT-PALA AZBESZT CEMENT-PALA,**

HATSEK LAJOS SZAB.

Gyár: NYERGES-UJFALU.

781

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tetőfedőanyag

ETERNIT-MŰVEK

REPVISELETE ÉS RAKTARA

LUKÁCS VILMOSNÁL

DEBRECZEN,

HATVAN-UTCA 5. SZ.

Elsőrangú referenciálak.

Jótállás.

Évi gyártás 1500 kocsi rakomány.

Kérjen ismertetést.